...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 180 (6370) | 1951 оной сентябриин 12, среда | Сэн 20 мүнгэн

Үдын хонишодой үүсхэлые халуунаар дэмжэе!

Колхозно ба совхозно нитын ...аг шэмэтэ малажалые түргэн ...жөөжэ, колхознигуудай жар...та байдалые саашадань һай...руулха, арад зондо мяха, өөхэ, ...һоһо ехээр үгэхэ, хүнгэн про...шленностиин эрилтые хангаха ...э парти, правительствын таби... зорилгые дүүргэхын түлөө хү... ажахын хүдэлмэрилэгшэд эр...тэй шангаар тэмсэнэ.

Нитын малажалые хүгжөөхэ ...й 1949 ондо абтаһан гурбан ...й түсэбые колхознигууд, МТС ...он совхозуудай хүдэлмэрилэг...гаа ехэ һайшаалтайгаар уг...н байха юм. Гурбан жэлэй ...б соо парти, правительство ...ол малажал хүгжөөлгын тон ...ала асуудалнуудые шиидхэхэ ...ринуудые үгөө һэн. Тэжээ... бата бэхи база байгуулха, ...эл бэлэдхэлгые болон фермэ ...эхи хүшэр хүдэлмэринүүдые ...низацилха, малай байра ба..., племенной хэрэгые һайжа...ха тушаа онсо анхарал хан...гдаһан байна.

...э түсэбые дүүргэхын ба үлүү... дүүргэхын түлөө социалисти... мүрысөөн колхознигуудай, ... ажахын бүхы хүдэлмэрилэг...й дунда үргэнөөр дэлгэрээ. ...эжэ бүри 1950 ондо манай ...ой колхозууд нитын малай ... шубуудай тоое дайнай урда ... хэмжээнһээнь нилээд оло...улһан байгаа.

Колхознигууд болон МТС, сов...удай хүдэлмэрилэгшэд гурбан ...й түсэбые дүүргэхын түлөө ...эжэ, шэн габьяата ажалай ... жэшээ харуулна, Эхэ оро...гоо урдахи уялгаяа нэрэтэй ...эйгөөр дүүргэнэ. Туйлаһан ...алтануудайнгаа түлөө ороной ...озно малажалай долоон мян... ...хуу эрхим хүнүүд Советскэ ...ой орденууд болон медаль...ар шагнагдаа, 800 гаран ...э Социалистическэ Ажалай ...ойн хүндэтэ нэрэзэргэ олгог...

Малажалые хүгжөөхэ талаар ...й республикын түрүү колхо... ехэ амжалтануудые туйлаа. ...нын аймагай Молотовой нэ...жэтэ, Баргажанай аймагай ... Марксын нэрэмжэтэ колхо... эбэртэ бодо мал, хони, гахай ...эбэрилхэ гурбан жэлэйнгээ тү...е амжалтатайгаар дүүргээ. ...ун тэрэшэлэн республикымнай ... хонишод бага бэшэ амжал...удые туйлана. Колхозуудта ... ажалые бүхы хэмжээгээр ...эхын түлөө социалистическэ ...сөө дэлгэрүүлхэ тухай рес...икын бүхы колхознигуудта, ... ажахын мэргэжэлтэдтэ хан... Хориин аймагай Үдын со...й Сталинай нэрэмжэтэ колхо... колхознигууд хони үсхэбэрил... 1951 онойнгоо түсэбые июлиин ... 115 процент дүүргээ. Эдэнэр ... үсхэбэрилхэ табанжэлэйнгээ ...е 1953 оной июль болотор ...хэ, хонидой ашаг шэмые ...үүлхэ, үүлтэрыень һайжа..., тэжээлэй бата бэхи база ...уулха, байра бариха, хүндэ ...эри механизацилха, кадр...ые бэлдэхэ, ажалые зүбөөр ...эхэ тодорхой уялгануу... абанхай. Энэ колхозой хо...ой хандалгые ВКП(б)-гэй ...ой бюро һайшаагаа.

...агуудтахи партийна, совет... хүдөө ажахын органууд ...1—1955 онуудай туршада рес...икын колхозуудта хони олоор үсхэбэрилхэ ба ноһо ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоолые колхознигуудта ойлгуулха, энэ тогтоолые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэдэнэрые эмхидхэн элсүүлхэ уялгатай. 1951—1955 онуудай турша соо республикын колхозуудта хонидой тоо хоёр дахинһаа үлүүгээр олошоруулагдаха гэжэ түсэбөөр хараалагдаа. Манай республика хадаа нарин, нарибтар ба шэрүүбтэр ноһо ехээр үгэдэг хонидые олоор үсхэбэрилхэ, энэ жэлэйхидэ орходоо 4 дахин ехэ хэмжээнэй ноһо 1955 ондо гүрэндөө үгэхэ ёһотой болоно.

Малажал хүгжөөхэ, тэрэ тоодо хони үсхэбэрилхэ талаар ехэ дутагдалнууд манай республикын колхозуудта бии. Тэжээл һайнаар бэлдэдэггүй ябадал хадаа малажал хүгжөөхэ хэрэгые ехээр һаатуулдаг байгаа. Олон аймагуудай колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ тэжээлээр дутажа, малай олоор гарзалһан ябадалһаа мүнөөшье зохихо тобшолол хэнэгүй. Хэжэнгын, Яруунын, Ториин, Хориин, Зэдын, Сэлэнгын аймагууд сентябриин 5-най мэдээгээр үбһэ хуряаха түсэбөө гушаншье процент дүүргээгүй байна.

Республикын олонхи аймагуудай колхозуудта хони үсхэбэрилгын гурбан жэлэй түсэб таһалдаха туйлдаа хүрөөд байна. Тиихэдэ Кабанскын, Кударын, Кяхтын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Түнхэнэй, Ахын аймагуудай колхозуудта хонидой олоор үхэһэн ба гаргашалагдаһан дээрэһээ энэ жэлдэ фермэнүүд дээрэхи хонидынь олон болонгүй, хороһон байна. Республикын олон колхозууд хониной ноһо хайшалан абаха түсэбөөшье дүүргэнэгүй. Энэ жэлдэ түсэбэй ёһоор хонин бүриһөө 2,2 килограмм ноһон хайшалагдаха байһан аад, миил 1,4 килограмм хайшалагдаа. Хонидые муугаар тэжээһэн ба хараһачай эсэстэ иимэ багаар ноһо абаха гээшэ гүрэндэшье, колхоздошье ехэ хохидол ушаруулна.

Хони олоор үсхэжэ, гүрэндөө эрхим шанартай ноһо ехээр үгэхын тулада, мүнөө үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ, хонидой байра бариха ба заһабарилха хэрэгтэй. Гэбэшье Түнхэнэй, Бичурын, Прибайкальска, Кабанскын, Яруунын аймагуудта мүнөө болотор хонидой байра баригдаагүй байһаар.

Мэргэжэлтэд болон хүдөө ажахын органууд хонин ажалые саашадань хүгжөөхэ арга боломжонуудые элирүүлжэ, тэдэниие зүбөөр хэрэглэхэдэнь колхознигуудта туһалха уялгатай.

«Манай республикые ашаг ехэтэй ба түрүү хонин ажалтай республика болгохын түлөө бүхы хүсэеэ гаргая, гүрэндөө һайн шанартай ноһо, мяха, арһа элбэг ехээр үгэе!» гэжэ Хориин аймагай Үдын сомсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд өөһэдынгөө хандалга соо бэшэнэ.

Түрүүшүүлэй үүсхэлые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэриин новаторнуудай хүдэлмэриин дүршэлые хэрэглэжэ, социалистическэ мүрысөө бүри үргэдхэжэ, хонидой тоое олошоруулха, Эхэ орондоо эрхим шанартай ноһо ехээр үгэхэ гэһэн зорилго табигдана.

Нүхэд хонишод, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, Үдын хонишодой үүсхэлые халуунаар дэмжэе!

ВКП(б)-гэй Обкомдо

...ориин аймагай Үдын сомсоведэй Сталинай ...рэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хандалга тухай

...П(б)-гэй Обкомой бюро бол... колхозуудта хонин ажалые ... хэмжээгээр хүгжөөхын түлөө ...листическэ мүрысөө дэлгэ... тухай Бурят-Монголой ...Р-эй бүхы колхознигуудта, хү... ажахын мэргэжэлтэдтэ Хо... аймагай Үдын сомсоведэй ...ай нэрэмжэтэ колхозой гэ...й хандаһан хандалгые һай...

... бэшэгые бүхы колхозуудта ...нигуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэхэ ябадал эмхидхэхэ, хонин ажал хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулгануудые зохёохо, 1951—1955 онуудта хонин ажалые хүгжөөхэ тушаа табанжэлэй түсэбөөр тогтоогдоһон даалгабаринуудые колхоз бүхэнэй болзорһоо урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой бюро партиин айкомуудые уялгалаа.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Московско областиин колхозууд ба совхозууд ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй, Советскэ Правительствын болон нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай үдэр бүриин анхарал оролдолгын ба туһаламжын ашаар, социалистическэ хүдөө ажахы хүгжөөлгэдөө шэнэ амжалтануудые туйлаба гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Колхозууд ба совхозууд һайн ургаса ургуулаад, таряа бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые (гречихэгүйгөөр) болзорһоонь урид 100,2 процент дүүргэбэ. Нёдондо жэлэйхиһээ гурба дахин үлүү ехэ шэниисэ гүрэндэ тушаагдаа. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар колхозууднай гүрэндэ таряа тушаажа үргэлжэлһөөр. Тэрэшэлэн үбһэ бэлэдхэхэ түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ.

Областиин колхозууд ба совхозууд ерэхэ жэлэй ургаса тухай анхарал табижа, намарай тарилга хэхэ түсэбөө августын 31-дэ дүүргэбэ. Колхозуудынай намарай шэниисын тарилгын талмайе нилээд ехэдхээ. Мүнөө шэниисэмнай намарай культурануудай тарилгын талмайн гурбанай нэгэ хуби шахууе эзэлнэ. Намарай шэниисын талмайн хахадһаа ехэнь, хара тарянай үрһэнэй участогууд хэрээһэлүүлжэ ба дүтэ рядтайгаар хэдэг аргаар тариглаа. Мүнөө областиин колхозууд 1952 ондо таригдаха хабарай культурануудай үрһэнэй фонднуудые байгуулжа, олон һалбарита нитын ажахые улам хүгжөөхын тулада шухала фуражна, страховой ба бусад нитын фонднуудые бии болгожо байна. Намарай ба хара парнууд хахалагдана.

Һүүлэй хоёр жэл хахадай турша дотор колхозно фермэнүүдтэхи эбэртэ бодо малай тоо толгой 36,3 процентээр, үнеэдэй тоо толгой 69,3 процентээр, гахайн 81,6 процентээр, хониной 28,1 процентээр ба шубуудай 34,5 процентээр олодхогдоо гэжэ, нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Энэ үе соо колхозуудта һүнэй валовой абтасань нэгэ хахад дахинһаа үлүүгээр ургаа.

Энэ жэлдэ колхозууд болон совхозууд столицын ба областиин промышленна центрнүүдэй ажалшадые хангахын тулада 200 мянга гаран тонно һү үгэхэ юм. Нёдондо жэлэйхиһээ 5 мянган тонно үлүү ехэ һүн мүнөө гүрэндэ тушаагдаад байна. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үедэ тушаагдаашаһаа 4 мянган тонно үлүү ехэ мяхан ба 9 миллион хэһэг үлүү олон үндэгэн гүрэндэ тушаагдаа.

Московско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд нитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бүримэһэн дүүргэлгэдэ бүхы хүсэеэ зорюулна. Мүнөө колхозуудта үхэр малаа үбэлдэ бэлэдхэхэ ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа, тэжээлэй шухала запасууд байгуулагдажа, байранууд баригдажа ба заһабарилагдажа байна.

Партийна ба советскэ организацинууд болбол мэргэжэлтэй хүтэлбэрилэгшэдэй кадрнуудаар колхозуудые бэхижүүлхын — тэдэнэй эрдэмые дээшэлүүлхын, агрономическа наукын туйлалтануудые ба түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхын тулада оролдолго гаргана.

Колхозуудые томодхолготой дашарамдан тракторнуудые, комбайнуудые ба хүдөө ажахын бусад машинануудые бүри гүйсэдөөр хэрэглэхэ тон таатай арга боломжо хангагдаа.

Газартаряаландашье, малажалдашье МТС-үүдэй үүргын улам ехэ боложо байһые хараадаа абажа, партийна ба советскэ организацинууд хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы процессүүдые бүри ехээр механизировалхын, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гол арга — техникэ хэрэглэлгые һайжаруулхын тулада оролдоно.

Московско областиин партийна ба советскэ организацинууд, колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлгын түлөө, хүдөө ажахыдахи гол зорилгые дүүргэхын—хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые нилээд дээшэлүүлхын, нитын малажалай тоо толгойе түргэнөөр олошоруулхатаяа хамта, тэрэнэй ашаг шэмые нилээд һайжаруулхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэхэ байна гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танийе найдуулна.

Московско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахыдаа шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлажа, манай орон дотор коммунизм байгуулха хэрэгтэ, бүхы дэлхэйн бата бэхи түшэг тулгуури — манай агуухэ Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө оруулалта хэхын тулада бүхы хүсэеэ зорюулха байна.

Советскэ арадай ба дэлхэйн бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй баяр ба зол жаргалай тулада олон, олон жэлнүүдтэ амар мэндэ ажаһуухыетнай хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда бүхы зүрхэнһөө хүсэнэбди.

ВКП(б)-гэй Московско Обкомой Секретарь Н. ХРУЩЕВ.
Ажалшадай Депутадуудай Московско Областной Соведэй Гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ С. АФАНАСЬЕВ.
СССР-эй Бэлэдхэлэй Министерствын Московско Областьдохи Түлөөлэгшэ И. СКАЧКОВ.
Московско областиин Хүдөө Ажахын Управлениин Начальник А. ЛЕВИЦКИЙ.

Болгариин сүлөөлэгдэһөөр долоон жэлэй ойдо зорюулагдан Софида болоһон баярай суглаанда хабаадагшадһаа нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА эльгээһэн амаршалга

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Хүндэтэ нүхэр Сталин!

Фашизмһаа ба гадаадын империалистическэ богоолшолгоһоо манай Эхэ ороной сүлөөлэгдэһөөр долоон жэлэй ойтой дашарамдуулан зарлагдаһан, Софин ажалшадай баярай суглаан хадаа манай сүлөөлэгшэ, манай эгээн ехэ хани ба хамгаалагша, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй багша ба вождь, Танда дайшалхы дүлэтэ амаршалга хүргэнэ.

Гүнзэгы баяр баясхалангаар билтарһан манай бүхы арадай һанал бодол ба сэдьхэлынь манай эгээн гайхамшаг энэ һайндэрөөр агуухэ советскэ орон тээшэ, тэрэнэй героическа арадууд ба тэрэнэй шэн зоригто арми тээшэ хандуулагданхай, эдэнэр манай Эхэ оронией гитлеровскэ фашистнуудһаа сүлөөлһэн ба сентябриин 9-дэ манай арадай хэһэн восстаниин илаха условинуудые хангаһан байна. Тус восстани монархо-фашизмын шуһата диктатурые хамажа хаяад, сүлөөтэ ба жаргалта социалистическэ шэнэ ажабайдалай зам манай урда нээгээ Энэ замаар долоон жэлэй турша дотор ябахадаа, национальна бэеэ даанхай байдалаймнай найдабарита түшэг ба манай социалистическэ байгуулалтын хүсэн түгэлдэр двигатель болоһон Советскэ Союзай ахадуу ёһоной түгэс ба угаа ехэ туһаламжые, нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай туһаламжые алхам бүхэндөө үзэнэбди. Долоон жэлэй турша дотор ороной политическэ, экономическа ба культурна ажабайдалда туйлагдаһан ехэ амжалтанууд тухай тоосоое мүнөөдэр бидэ омогорхохо ёһоороо омогорхон согсолжо шадаха байһанаймнай үндэһэн гэбэл, манай арад советскэ арадуудтай бага холбоо барисаатайгаар ябадаг ба болгаро-советскэ хани барисаанай наран доро ургадаг байна Манай эхэ ороной эрхэ сүлөөгэй ба һалбаран хүгжэлгын эгээн бата бэхи найдабари болгон манай мүнхэ вождь Г. Димитровэй захижа найдаһан энэ арюун нангин, зориг бадаруулагша хани барисаае бидэнэр нюдэнэй сэсэгы мэтээр сахиха, бүхы хүсөөрөө бэхижүүлхэ ба үргэдхэхэ байнабди.

Туйлалтануудайнгаа дүн гаргажа, манай Эхэ ороной зол жаргалай ба прогрессэй түлөө шэнээр хүдэлмэрилхэ ябадалда хүсэнүүдээ элсүүлэн эмхидхэжэ байгаа мүнөөдэрэй һайндэр мэтэ иимэ үдэрнүүдтэ, бидэнэр манай арадта ба бүхы хүн түрэлтэндэ эб найрамдалай али зэргын хэрэгтэй байһые хэзээ хэзээнэйхиһээ улам гүнзэгыгөөр ба хурса тодоор хаража байнабди. Бидэнэр амгалан ажаһуухадаа, долоон жэлэй турша дотор манай ороной хүгжэлтые холо урагшань дабшуулжа шадаабди. Зохёон байгуулха ажалайнгаа үрэ дүнгүүдые сахиха ба социалистическэ шэнэ ажабайдал байгуулгын түсэбүүдые бэелүүлхын тулада амгалан байдал манда шухала хэрэгтэй. Энэ бодол хадаа дай үүдхэгшэ бузар этэгээдүүдтэ ба Балкандахи тэдэнэй зэбүүн зэбсэгүүдтэ эсэргүү, эб найрамдал хамгаалхын түлөө агуухэ Советскэ Союзай хүтэлбэри доро, эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудтай хамтадаа тэмсэхэ гэжэ ажалшадай хэлбэришэгүй эрид шиидэһэнэй эшэ үндэһэн болоно.

Агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй дурадхалда гараа табижа, нэгэн һаналаар дэмжээбди. Бидэнэр эб найрамдалай агуухэ армиин зэргэнүүдтэ буурашагүй эршэ шадалтайгаар ба хатуу батаар ябажа үргэлжэлхэбди, хёрхо һэрэмжэтэй байхабди, империалистнуудай агентнуудые—шпионууд ба үрбагшадые хайрагамгүйгөөр угы хэхэбди. Балкандахи эб найрамдалай найдабарита хүсэн болоһон манай Арадай Республикые мандуулха ба бэхижүүлхэбди. Эб найрамдалай агуухэ армиин гениальна полководецынь хүндэтэ Сталин, Та байнат.

Манай орон дотор арадай демократическа засагай тогтон мандаһанай наймадахи жэлдэ ороходоо, эб найрамдал хамгаалгада ба эхэ орон соогоо социализм байгуулгада бүхы хүсэеэ үгэхэ гэһэн дура хүсэлөөр дүүрэн байнабди, ерээдүйгөө этигэл найдамтайгаар харанабди. Димитровскэ хэрэгые нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр Вылко Червенковээр толгойлогдоһон өөрынгөө түрэл коммунистическэ партиин хүтэлбэрээр, Ленинэй ба Сталинай замаар хэлбэришэгүй ябажа, Советскэ Союзай ахадуугэй туһаламжатайгаар манай арадай ажахын табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, продукциин эрхим шанарай түлөө, ажалай кооперативна газартаряалангай ажахынуудые бэхижүүлхэ, хүдөө ажахыда агротехникэ ба механизацилга нэбтэрүүлхэ зэргээр хүдөө ажахыдахи үндэр ургаса туйлахын түлөө, культурын таһалгаряагүй дэбжэлтын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэбди. Зам дээрэмнай ямаршье бэрхэшээлнүүдэй тохёолдооһаань, тэдэниие дабахабди, ушарынь, бидэнэр Советскэ Союзтай, нүхэр Сталинтай хамтадаа ябанабди, Советскэ Союзай, Сталинай байһан газарта — илалта туйлагдадаг.

Болгаро-советскэ эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

Илагдашагүй Советскэ Армида—сүлөөлэгшэдэ алдар соло!

Бүхы дэлхэйн эб найрамдалай ба демократиин хэрэм болоһон агуухэ Советскэ Союзай толгойлдог эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөн мандаха болтогой!

Бүхы арадуудай хоорондын хани барисаанай ба эб найрамдалай агуухэ туг-баригша—манай багша ба вождь, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй багша ба вождь Иосиф Виссарионович Сталинда алдар соло!

Цэдэн ГАЛСАНОВ

Нүхэр Сталин, Тандаа элидхэнэбди барандаа

Алтан туяагаа дэлгээн жэгнэжэ,
Аба ороноймнай Үглөөгүүр һарибэ.
Кремлиин курантнууд ураар
жэнгиржэ,
Коммунизмын зүрхэнэй Гимн
зэдэлбэ.

«Москва, Кремль.
Нүхэр Сталинда»—

Шудхамал гаршагууд эндэһээ,
тэндэһээ
Сэлмэг тэнгэреэр, агаарай
дуулимда
Сууряатан гарана, арадай
нэрэһээ.

Тайгын оёорто завод баригдаба
гү,
Талын тэгэндэ город бодхобо
гүбди;
Табанжэлэймнай түсэб дүүрэбэ
гү,
Түрүү олон лауреадтай болобо
гүбди,—

«Баярай дээжые багшадаа
баринабди...
Баранай зүгһөө һайн даа,
Сталин».
Гэһэн халуун баяраа хүргэнэбди,
Гэгээн дээдын Москва зорюулан.

Талын уужамһаа таһаршагүй
урасхуул—
Таряан-мүрэн колхоздо
долгилно.
Табан граммай һалаата
колосууд
Танил академик Лысенкодэ
дохино.

Шэнэ сортын жэмэс ургуулна гү,
Шэнэ үүлтэрэй мал үдхэнэ
гүбди;
Шуухма электростанци
байгуулна гү,
Шухаг малтамал тагнан олоно
гүбди,—

Амгалан тайбан байдалаа
бэшэнэмди,
Арадай баяр хүргэн эльгэнэмди:
Эсэгэ, нүхэр Сталин, Тандаа
Элидхэнэбди барандаа...

Зуугаад миллион зоной зүрхэд
Вождиин мэндые аршаандли
хүртэнэл:
—Шэнэ илалтаартнай
амаршалнам, нүхэд.
Шэнэ амжалта туйлахые
хүсэйэм.

Коммунизмын агуухэ
барилганууд
Хурса һэргэг сахюул доро
бодоно.
Сталинска гвардиин алдарта
түгүүд
Амгалан һэбшээндэ намилзан
толотоно.

Эхэ оромни үдэр һүнигүй тэн
Эб найрамдалай һуури батална.
Дэлхэйн түрүү хүн түрэлхитэн
Кремлиин сагаар тэмсэлээ
шалгана.

«Москва, Кремль,
Нүхэр Сталинда»—

Шудхамал бэшэгүүд эндэһээ,
тэндэһээ
Сэлмэг тэнгэреэр, агаарай
дуулимда

Сууряа татана, арадуудай
нэрэһээ.
Кремлиин амяар зүрхэниинь
лугшана,
Хэтынгээ тэмсэл дүнлэн
шангална:
Эсэгэ, багша Сталин, Тандаа
Элидхэнэбди барандаа!

МТС-тэ радиогазетэ гаргагдана

УТЕВКА. (Куйбышевска область), сентябриин 10. (ТАСС). Богдановска МТС-эй парторганизаци полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан трактористнуудта ба комбайнернуудта зорюулагдаһан радиогазетэ гаргажа эхилээ. МТС-эй радиостанци неделидээ нэгэ дахин дамжуулга хэнэ.

«Урожай» радиостанци бүхы гушан тракторна бригадануудта бии юм. Механизаторнууд үглөөгүүр эртэ радиостанциин дэргэдэ сугларжа, механизаторнуудай мүрысөөнэй ябаса тухай мэдээсэлнүүдые, үйлэдбэриин темээр хөөрэлдөөнүүдые шагнадаг юм. Радиогазетэ хадаа түрүүшүүлэй амжалтануудые тэмдэглэнэ, тэдэнэй дүй дүршэл пропагандировална, хожомдожо ябагшадые шүүмжэлнэ.

Таряа хуряалга дээрэ механизаторнуудай мүрысөө дэлгэрүүлхэ ябадалда радиогазетэ туһалаа. Комбайнернууд орооһото культурануудые болзор соо хадаба, тус МТС-эй харьяата бүхы колхозууд гүрэндөө таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Агитколлективүүдтэ саг үргэлжэ туһалха

Ургаса хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын үедэ колхознигуудай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха гээшэ ехэ удхашанартай. Тиимэһээ ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айком болбол агитаторнуудайнгаа составые дахин хаража үзэһэн ба шэнэ хүнүүдые нэмэжэ оруулһан байна. Мүнөө аймаг дотор 270 шахуу агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр 20 агитколлективүүдтэ нэгэдэнхэй. Агитколлективүүдэй хүдэлмэриие парторганизациин секретарьнууд хүтэлбэрилнэ.

Августын һүүлээр агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй ба агитаторнуудай зүблөөнүүд аймагай 6 кустнуудта үнгэргэгдөө. Тэдэ зүблөөнүүд дээрэ ургаса хуряалгын ба хүдөө ажахын продукт бэлэдхэлгын үедэ колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Ургаса хуряалгаа богонихон болзор соо гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ ба гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар абтаһан социалистическэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн таряа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн үргэнөөр дэлгэрээ. Агитаторнууд ба коммунистнууд хадаа колхознигуудай дунда мүрысөө үүсхэнэ.

Таряа хуряалга эхилхын урда тээ партийна суглаанууд ба колхознигуудай хамтын суглаанууд бүхы колхозуудта үнгэргэгдэжэ «1951 ондо ургаса хуряалга үнгэргэхэ ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Гадна, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй зүблөөнүүд үнгэргэгдөө. Эрхим комбайнернуудай дүй дүршэлые зүбшэн хэлсэлгэ механизаторнуудай зүблөөн дээрэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрөө. Машинистнууд ба комбайнернууд хэдэн олон үнэтэ дурадхалнуудые оруулһан байна. Эдэ дурадхалнуудынь мүнөө бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэжэ байха юм.

Манай аймагта «1-е Мая» ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд таряа хуряалга эгээн түрүүлэн эхилээ. Таряа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө хойшо ниитэ-политическэ хүдэлмэри полевой станууд дээрэ ябуулагдадаг болоо.

«1-ое Мая» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан коммунистнууд ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхаһаа гадна, ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгада эрхимээр хабаадажа колхознигуудта һайн үльгэр жэшээ харуулна. Агитаторнууд дайшалхы хуудаһануудые гаргажа, ажалайнгаа нормонуудые үлүүлэн дүүргэдэг колхознигууд тухай бэшэдэг, хүдэлмэриин дутуу дундануудые эрид шүүмжэлдэг байха юм.

Тус колхозой партийна организациин үүсхэлээр артелиин гэшүүд таряа хуряалгаа амжалтатайгаар дүүргэхэ ба гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхэ тухай социалистическэ мүрысөөндэ оролсохые уряалан аймагай бүхы колхознигуудта «Хэжэнгын колхозник» газетээр дамжуулан хандаа. Тэдэнэр хадаа таряа хуряалга 20 үдэр соо, гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоонь урид—сентябриин түрүүшын хахадта дүүргэхэ уялга абаһан байна.

«1-ое Мая» колхозой колхознигуудай үүсхэлые ВКП(б)-гэй айком дэмжэһэн байха юм. Мүнөө аймагай бүхы колхозууд тус хандалгые халуунаар хүлеэн абаад, таряа хуряалгаа амжалтатайгаар дүүргэхын ба гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоонь урид гүйсэдхэхын түлөө шууд тэмсэжэ байна.

ВКП(б)-гэй айком болбол социалистическэ уялгануудаа дүүргэхын хойноһоо партийна организацинуудай хиналта табиха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна.

«Зургаанай зам» колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Будацыренов) хадаа агитаторнуудтаяа семинар үнгэргөө, мүн хөөрэлдөө хэхэ, газетэ, журнал уншаха тематическа түсэбүүдые зохёогоол, тэрэнэйнгээ ёһоор хүдэлмэрилнэ. Агитаторнууд нүхэд И. Доржиев, Ц. Доржиева, Алексей Базаров гэгшэд хэдэ хэдэн хөөрэлдөөнүүдые мүнөө үнгэргөөд байна.

Мүн Дунда-Худанай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ, Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинууд ниитэ-политическэ хүдэлмэри муу бэшээр ябуулна.

Аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһаг 2 агитбригада эмхидхээ. Тэдэ бригаданууд колхозуудай полевой стануудта гаража, наада, концерт харуулжа ба элидхэл лекцинүүдые хэжэ ороо.

Манай агитаторнууд хадаа эб найрамдалай түлөө советскэ хүнүүдэй эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байһан тухай колхознигуудта тайлбарилжа үгэхэ, мүн англо-американска дай үүдхэгшэдэй хорото муухай түсэбүүдые элирүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Эдэнэр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампани СССР дотор үнгэргэхэ тухай Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэри тухай колхознигуудта хөөрэжэ үгэнэ.

ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһаг хадаа агитколлективүүдтэ саг үргэлжэ туһалдаг ба тэдэнэй хүдэлмэриие хинадаг байха юм. Айкомой дэргэдэхи элидхэлшэдэй группын гэшүүд колхознигуудай дунда тусхай түсэбэй ёһоор лекци ба элидхэлнүүдые хэжэ байдаг.

Политическэ хүдэлмэри шангадхаһанай үндэһөөр ургаса хуряалгые, таряа тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхэмнай лабтай.

Б. Ширеторов, ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Парторганизацинуудай секретарьнуудай семинар

ВКП(б)-гэй Түнхэнэй айком болбол колхозуудай ба МТС-үүдэй парторганизацинуудай секретарьнуудай хоёр үдэрэй семинар һаяхан үнгэргөө. Ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгаар парторганизацинуудай зорилго, коммунистнуудай түрүү үүргэ, комсомольско организацинуудые парторганизацинуудай зүгһөө хүтэлбэрилгэ, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые колхозно үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ гэһэн асуудалнууд тус зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Секретарьнууд болбол эдэ асуудалнуудаар хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаа. Семинарай түгэсхэл дээрэ «Уласхоорондын байдал тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

П. Дёмин.

Эдэбхитэй агитатор

Хэрийн аймагай Хасууртайн сомоной хүдөөгэй библиотекые даагша нүхэр М. Д. Амплеева нүүдэл багахан библиотекэнүүдые эмхидхэн, тус сомоной «Победа» колхозой бригаданууд ба фермэнүүдтэ гаража, уранһайханай ба хүдөө ажахын шэнэ шэнэ номуудтай колхознигуудые танилсуулна. Коммунизмын агууехэ барилганууд, эб найрамдал, Советскэ Эхэ орон тухай фото-монтаж, фото-выставкэ полевой стан дээрэ эмхидхээ.

Мария Даниловна эрхим библиотекарь байхаһаа гадна, хүндэтэй агитатор болонхой.

ВКП(б)-гэй Обкомой V пленумэй тогтоолые бодото дээрэнь дүүргэхэ минии арюун уялга юм,—гэжэ нүхэр Амплеева хөөрэнэ.

А. Мангатханов.

Хөөрэлдөө үнгэргэнэ

Зэдын аймпотребсоюзай томохон сельпонуудай нэгэн болохо Дэрэстэйн сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Дымчиков) таряа хуряалгын үедэ үргэн хэрэгсэлэй эд бараагаар ажалшадые һайнаар хангана.

Тус сельпогой магазинуудай продавецууд 3—5 хоноод лэ колхозуудай таряанажалай бригаданууд ба холын фермэнүүд дээгүүр нүүдэл худалдаа абаашалаг байна.

Продавец Дондоков эд бараагаа наймаалжа дүүргээд, колхознигуудай дунда уласхоорондын ба орон доторойнгоо асуудалнуудаар һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг эрхим агитатор юм.

Д. Заятуев.

АМГАЛАН АЖАҺУУХЫН БА ЗОХЁОН БАЙГУУЛХЫН ТУЛА МАНДА ЭБ НАЙРАМДАЛ ХЭРЭГТЭЙ

Уранзохёолшодой үгэ

—Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга манай орон дотор эхилхэнь,—гэжэ уранзохёолшодой суглаае нээһэн нүхэр Ц. Дамдинжапов хэлэбэ.—Манай бурят-монгол арад эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэриие угаа ехэ патриотическа дэбжэлтэтэйгээр угтаа. Һүүлэй үедэ уранзохёолшо нүхэд Цэдэн Галсанов, Жамсо Тумунов, Дамба Жалсараев, Василий Стенькин, Чимит-Рыгзын Намжилов, Нима Цынгуев гэгшэдэй Эб найрамдал тухай зохёолнууд хэблэгдэнхэй. Дай үүдхэгшэдые өөһэдынгөө дайшалхы зэбсэгээр—удха түгэс, уран хурса үгөөр хододоо элишэлэн сохихобди.

Һүүлээрнь поэт Иннокентий Ким үгэ хэлэжэ, зарлагдахаяа байгаа эб найрамдалай тала баригшадай нэгэдэхи республиканска конференцидэ уранзохёолшодой зүгһөө делегадууд болгон манай литературын үндэһэ һуури табигша Хоца Намсараевые, уранзохёолшодой республиканска организациин хүтэлбэрилэгшэ, бэлигтэй поэт Цэдэн Галсановые дэбжүүлбэ.

Залуу уранзохёолшодой зүгһөө үгэ хэлэһэн Ч. Намжилов иигэжэ хэлэбэ:—Эб найрамдалые хамгаалга хадаа дэлхэйн бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй арюун нангин уялга мүн. Бидэнэр өөһэдынгөө гуурһануудые дайшалхы жада мэтээр барижа, шүлэг ба дуунууд, рассказууд ба очеркнууд соогоо, дай үүдхэгшэдэй зэбүүрхэмэ ябуулгануудые хайра гамгүй элирүүлхэбди.

Нүхэр Намжилов эб найрамдалда зорюулжа өөрынгөө бэшэһэн «Сагаан далитай гулабхаа» гэжэ шүлэгые суглаанда хабаадагшадта уншажа үгэбэ.

Үгэ хэлэгшэд Дамба Жалсараев, Чимит Цыдендамбаев ба бусад нүхэр Кимэй дэбжүүлһэн Х. Намсараев ба Ц. Галсановай кандидатурые халуунаар дэмжэбэд.

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй паровоз-хабсаргалгын цехын нүхэр Михаил Сергеевэй хүтэлбэрилдэг стахановска бригадын гэшүүд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ ороод, эб найрамдалай вахтада жагсанхай. Бригадир нүхэр Сергеев үдэрэйнгөө нормые хододоо 250—280 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Отличный паровозник» гэжэ значогоор шагнагдаһан бригадир М. И. Сергеев.

О. Зеккиин фото.

Эб найрамдалай вахтада жагсана

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй резолюциие республикын модошод [illegible]тэйгөөр хүлеэн абаба.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө бүри үрг[illegible]хэн, модо бэлдэхэ ба шэрэхэ [illegible]лэйнгээ түсэбые болзорһоонь [illegible] дүүргэн, эб найрамдалай т[illegible] тэмсэхээр бэлэн байһанаа мэд[illegible]бэд.

Эрийскэ, Баруун-Тарбагатай[illegible] Байкальска леспромхозуудай Селенгинскэ шпала хюрөөдэй заводой коллективүүдэй гэшүүд [illegible] найрамдалай вахтада жаг[illegible] социалистическэ мүрысөөнэй [illegible]гые дээрэ үргэн, үдэр бүри [illegible] бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Д. Очи[illegible]

Патриотическа үүсх[illegible]

Улан-Удэ станциин ваг[illegible] депогой коллективэй гэшүүд [illegible]тябриин урда тээхи социали[illegible]ческэ мүрысөөндэ ороходоо [illegible]һан уялгаяа амжалтатайгаар [illegible]лүүлжэ байнэ.

Тэдэнэр доторойнгоо ресур[illegible] үргэнөөр ашаглан, материал[illegible] ба түүхэй эдые гамтайгаар [illegible] шалхаһаа гадна, вагонни[illegible] ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, [illegible]хан август һара соо 80 мянган [illegible] хэриг алмаа. Энэ жэлэй үнг[illegible] 7 һара соо 40 мянган түхэр[illegible] материал алмаһан стахановец[illegible] Ярышкин Левин хоёр бүтэ[illegible] продукциингаа үные 7 процент[illegible] доошолуулха уялга абаад, тэр[illegible] бэелүүлжэ байна.

Эдэ хоёр түрүүшүүлэй патри[illegible]ческа үүсхэл дэмжэһэн стаха[illegible]цууд 3—3 мянган түхэригэй [illegible]малта һара бүри хэхэ уялга а[illegible] мүнөө тэрэнээ амжалта[illegible]гаар бэелүүлжэ захалаа. [illegible]мэһээ, ажахын жэлэй эсэс хүр[illegible] хэдэн миллион түхэриг гүр[illegible] мүнгэн алмагдаха болоно. [illegible] үүсхэлые бусад предприятинууд[illegible] коллективүүд халуунаар дэм[illegible] бэзэ гэжэ найдагдана.

М. Горшенов, вагонно деп[illegible] профсоюзай местк[illegible] түрүүлэг[illegible]

Болзорһоонь ури[illegible]

Октябриин урда тээхи социал[illegible]тическэ мүрысөө үргэнөөр д[illegible]рүүлһэн Байкалай загаһашад [illegible]лээд ехэ амжалта түйлажа б[illegible] Байкало-Кударын аймагай М[illegible]ковой нэрэмжэтэ (түрүүлэг[illegible] нүхэр Муравьёв) колхоз за[illegible] бариха гурбалахи квартала[illegible] түсэбые дүүргэбэ.

Энэ колхозойхид 610 центнер [illegible]рэндэ тушааха даабаритай [illegible] эрхим шанартай 700 гаран цен[illegible] загаһа тушаагаа. Мүн Дубин[illegible] загаһанай заводой Дмитри[illegible] Павел Муравьёвтонэй хүтэлб[illegible]дэг бригаданууд социалисти[illegible] мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ яб[illegible]

Тус колхозой нүхэр Ф. Куз[illegible]вой хүтэлбэрилдэг бригад[illegible] августын 18-да, нэгэ үдэр со[illegible] центнер омуль гүрэндөө туша[illegible]

Загаһа бариха жэлэйнгээ т[illegible]бые болзорһоонь урид дүүр[illegible] Агууехэ Октябрьска социал[illegible]ческэ революциин 34 жэлэй о[illegible]тахын түлөө тэмсэл аймагай [illegible]хозуудта үргэнөөр дэлгэрэнхэ[illegible]

И. Байкальс[illegible]

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэй

Усть-Баргажанай загаһана[illegible]биналай хүдэлмэрилэгшэдэй [illegible] Октябриин урда тээхи социа[illegible]ческэ мүрысөөн үргэнөөр дэл[illegible] Тэрэнэй ашаар, тус комбина[illegible]сервэ үйлэдбэрилхэ жэлэйнг[illegible]сэбые энэ оной августын [illegible]сум дүүргэһэн юм.

Ажахын жэлэй эсэс хүрэт[illegible] мянган банка консервэ т[illegible] гадуур үйлэдбэрилхын түлөө [illegible]сэжэ байна.

С. Собенн[illegible]

Үндэр бүтээсэ

Улан-Удын мяханай комб[illegible]дай инженер С. В. Антон[illegible] хүтэлбэрилдэг халааиейлхид [illegible]тябриин урда тээхи мүры[illegible] ороод, горьтойхоо эмжалт[illegible] түйлажа байна. Тус халаа[illegible] август һарын түрүүшын [illegible] нэгэ вагон консервэ түсэбһө[illegible]дуур бүтээн гаргаа.

Эндэ ажалай бүтээсэ [illegible] процентээр дээшэлнэ. Мүн [illegible]шье цехүүдтэ социалистиче[illegible] мүрысөөн дэлгэрээ.

Г. Арт[illegible]

Иволгынхидай түлөөлэгшэд

Иволгын аймагай колхозууд, МТС-үүд болон эмхи зургаануудта колхознигууд болон албахаагшадай хабаадалгатай суглаанууд боложо, эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференцидэ делегадуудые һунгаха асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой полевой стан лозунг, плакадуудаар шэмэгдэһэн, тэрэнэй дунда «Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдтэ амар мэндэ!» гэһэн ба эб найрамдалда зорюулһан бусад лозунгнууд бэшээтэй байна. Эндэ тус колхозой таряанажалда ябагшадай суглаан болобо. Энэ суглаае нээхэ зуураа партиин айкомой түлөөлэгшэ Василий Данилов иигэжэ хэлэбэ:

— Эб найрамдалай туг доро бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүд жагсана. Бүхы дэлхэй дээрэ боложо байһан эб найрамдалай хүдэлөөе Советскэ Союз толгойлно.

Тус колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Цыренов үгэ абажа, эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй ехэ удхашанартай байһые тэмдэглэбэ. Удаань Кореядэхи событинууд тухай тогтон хэлэжэ, хоротон дайсадай бузагай аашанууд тухай хэлэбэ.

— Эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференцидэ бидэнэр түлөөлэгшөө эльгээхэ байнабди. Социалистическэ Ажалай Герой Будацырен Тугутович Тугутовые энэ конференцидэ делегат болгон эльгээхэ гэжэ дурадханаб. Нүхэр Тугутов Москвада болоһон эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференциин делегат байгаа һэн. Будацырен Тугутович хадаа бүхы хаба шадабаряа Эхэ оронойнгоо түлөө үгэдэг гэжэ нүхэр Цыренов хэлэбэ.

Нүхэр Цыреновэй дурадхалые колхознигууд Дашинима Данзанов, Василий Цыбиков ба бусад халуунаар дэмжэбэ. Будацырен Тугутович Тугутовые эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференцидэ делегат болгон эльгээхэ гэжэ энэ суглаан дээрэ шиидхэбэри гаргаа.

Мүн Иволгын аймагай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд медицинскэ фельдшер Анастасия Ивановна Полухинае энэ конференцидэ делегадаар эльгээхэ гэжэ шиидэбэ. Тэрэшэлэн Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозһоо М. Афанасьева, багшанарай зүгһөө Вознесенскэ эхин һургуулиие даагша К. Нейберг гэгшэдые конференцидэ делегадаар эльгээхээр шиидэбэ. Мүн бусад колхозуудта, эмхи зургаануудта болоһон суглаанууд дээрэ эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференцидэ эльгээхэ делегадуудые һунгаһан байна.

П. Борькин.

„Бурмонголлес" трестын коллективтэ

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табиха кампаниие Советскэ Союз дотор үнгэргэхэ тухай Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй резолюциие «Бурмонголлес» трестын хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд болон албахаагшад зүбшэн хэлсэжэ, бүримэһэн һайшааба.

Энэ асуудалаар информаци хэһэн трестые эрхилэгшын орлогшо нүхэр Сергеев болбол американо-английска империалистнуудай хорото аашанууд тухай тодорхойгоор тогтон хэлэбэ.

—Бүхы дэлхэй хоёр лагерь болонхой. Нэгэдэхинь Советскэ Союзаар толгойлогдодог демократиин лагерь, нүгөөдэхинь американо-английска шуһата империалистнуудаар толгойлогдодог хара реакциин лагерь болоно. Эб найрамдалай лагериин хүсэн агууехэ тула реакциин лагериие хэзээдэшье диилэхэ, шэнэ дай үүдхэгшэдые үхэсэ сохихо байха,—гэжэ элидхэлшын хэлэхэдэ нэрьемэ альгаташалган болобо.

Удаа тээнь үгэ хэлэһэн хэдэн олон хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба счётно хүдэлмэрилэгшэд тус Хандалгада бултадаа гараа табин, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалалсахаар бэлэн байһанаа мэдүүлбэ.

А. Дейнеко.

Үнэн зүб хэрэг хэзээдэ илаха

Хэжэнгын аймагай Дээдэ Худанай сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй митинг һаяшаг болобо.

Энэ митингдэ 130-аад хүн хабаадаа. Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэри тухай ВКП(б)-гэй айкомой пропагандист нүхэр Ц. Балданов үгэ хэлэбэ.

Удаань түрүү һаалишан нүхэр Х. Дондокова үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

—Коммунизм байгуулхын түлөө бидэнэй хэжэ байгаа тэмсэл эб найрамдалай түлөө тэмсэл мүн. Манай энэ үнэн зүб хэрэгэй хэзээдэшье илаха байһанда бидэнэр этигэнэбди. Бидэ колхознигууд өөһэд өөһэдынгөө участогууд дээрэ бүхы хүсэ шадалаараа стахановскаар ажаллажа, Эхэ оронёо улам бэхижүүлхэбди. Мүн 80 наһатай Н. Суванова болон бусад колхознигууд халуун үгэнүүдые хэлээд, гүрэндэ таряагаа тушаажа һаяар дүүргэхэ ба таряа хуряалгынгаа хүдэлмэриие сентябрь соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэ социалистическэ уялга абаа.

Б. Шаралдаев.

Сталеварай уялга

Американо-английска империалистнуудай дай үүдхэхэ гэһэн бузар һэдэлгэнүүдтэ эсэргүү хүсэн орон бүхэндэ улам үргэдэжэ байна.

Манай советскэ хүнүүд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада нэгэ хүн шэнгеэр гарнуудаа табижа, шэнэ дай үүдхэгшэдые бута сохилсохоор бэлэн байһанаа үшөө дахин харуулхань.

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй булад-шудхалгын цехтэ хүдэлмэрилхэдөө, би имагта стахановскаар ажаллан, хоёрзуутанай зэргэдэ жагсааб. Түсэбһөө галуур бүтээн гаргаһан буладни Эхэ ороной экономическа хүсэ шадалые бэхижүүлхэһээ гадна, дай үүдхэгшэдтэ шанга сохилто болохол!

И. Зимин, ПВЗ-гэй булад-шудхалгын цехын стахановец.

Бүримэһэн һайшаана

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампаниие СССР дотор үнгэргэхэ тухай Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй резолюциие Мысовая станциин депогойхид зүбшэн хэлсээд, бүримэһэн һайшааба.

Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд Миллишевич, Качин, Ларионов, Сторожилова болон бусад амгалан тайбан байдалаа стахановска ажалаараа улам бэхижүүлхэбди гэжэ мэдүүлбэд. Тэдэнэр Октябриин урда тээхи мүрысөө улам үргэдхэн, үдэр бүри үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллана.

Д. Обухов.

…РЯА СЭБЭРЛЭЛГЭ, ХАТААЛГЫЕ ТҮРГЭДХЭХЭ

Шелемиинэй жэшээгээр

…а шэрэлгэ дээрэ шоферну… …алистическэ мүрысөө эм… …гэһэн Улан-Удын авто… …рма ротын шофер нүхэр …уряае Иволгын аймаг… …озуудай олон шоферну… …ар дэмжэһэн байна. …ар таряа тушааха түсэбэй …н автотранспортын жэшээ… …хүдэлмэриһөө дулдылаха …ээрэн, «Улаан Оронго» …н шофер нүхэр Галсанов …ушаалгын түрүүшын үдэр …дөөр, оролдосотой һай… …дэлмэрилһэн байна. Үдэр …420 тонно-километр хэдэг …Мүн Гильбэрын сомоной …нэрэмжэтэ колхозой шо… …мунист Нима Цыремпилов …лэдхэлэй пунктда таряа …ууруаа, үндэр бүтээсэ түй-лалаг байна. Нүхэр Цыремпилов машинаяа ханамжатай һайнаар абажа ябаһанай ашаар үдэр соо-гоо 636 тонно-километр хэжэ, нормоо 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн «Осоавиахим» колхозой шофер Ульян Карпович Гаврилов гэгшэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. «ГАЗ» автомашинаяа жэшээтэ һайнаар абажа ябаад, бэлэдхэлэй пункт хүрэтэр сүүдхэ соогоо 3 рейс хэдэг байна. Тэрэшэлэн «Коминтерн» колхозой шофер Бабасан Дымбрылов һайн ажалай жэшээ харуулна.

Аймагай колхозуудай шоферну-дай стахановска хүдэлмэри хадаа гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда таряа шэрэлгые нилээд түргэдхэнэ.

Л. Бондаренко.

Шара-голойхид хойшо татана

Кударын аймагай Шара-голой сомоной «Красный пахарь» ба «Красный пограничник» колхозууд таряа хуряалгые ехэ муугаар ябуулжа, гүрэндэ таряа тушааха август һарын графигые дүүргээгүй.

«Красный пахарь» колхоз август һарада 400 центнер таряа гүрэндэ тушааха аад, оройдоо 49 центнер тушаагаа. Тиихэдэ «Красный пограничник» колхоз миил 100 центнер тушааһан байна. Иимэ ехэ гээгдэл юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, тус колхозой түрүүлэгшэнэр Аносов ба Шадрин, партиина организацинуудай секретарьнууд Белобородов ба Григорьев гэгшэд таряа хуряалгэ ба гүрэндэ таряа тушаалга хоёрые зохилдуулан эмхидхэжэ шадаагүй байна. Тиихэдэ Хамнигадайн МТС бэлэдхэл муутайгаар таряа хадалга эхилһэн байгаа. Жэшээнь, «Красный пахарь» колхоздо августын 19-һөө «Коммунар» ба «Сталинец—6» гэжэ 2 комбайнууд хүдэлмэрилһэн аад, сентябриин 1 болотор миил 100 гектар таряа хадаһан байна. Ажалайнь бүтээсэ хэлэшэгүй муу. «Сталинец—6» комбайнда ябадаг Александр Хлебников гэгшэ самоходно комбайнай курс дүүргэжэ ерээд, ондоо комбайнда хүдэлмэрилхэдөө, шадабаригүй муугаар хададаг байгаа. Тус МТС-эй ахалагша механик нүхэр Баженов энэ нүхэртэ болохо туһаламжа үзүүлэнгүй байна. Мүн «Коммунар» комбайнда ябадаг Афанасий Унагаев баһал ахираар ажаллана.

Шэнэ ургаса хуряалгада Хамнигадайн МТС юрэнхыдөө муугаар бэлэдхэһэн байгаа. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, комбайнуудые шэрэхэ тракторнуудаа муугаар заһабарилаа. Дутагдалаа лары усадхахын тула МТС-эй директор нүхэр Воробьев эрид шууд хэмжээнүүдые абанагүй.

Тиихэдэ эдэ колхозууд ургаса хуряалгын ябаса түргэдхэхын тула бүхы хүсөө элсүүлнэгүй. Хуряалгын простой машинануудые бүтээсэ багатайгаар ашаглана. Жэшээнь, жаткын машинистнууд Андрей Хлебников, Дмитрий Жарный, Афанасий Аносов гэгшэд хуряалгын эхинһээ хойшо оройдоо 7, 12, 23 гектар таряа хадаһан байна. Мүн «Красный пограничник» колхоздо нимэрхүү ушарнууд үзэгдэнэ. Энэ колхозой поли дээрэ ябадаг комбайнер нүхэр ехээр һаатана. Жэшээнь, августын 23—30-най үдэрнүүдтэ комбайнинь эбдэрээд, эргэдэй 12 хүн хоёр үдэр соо миин байгаа.

Эдэ колхозуудта сушилкануудүсөөн дээрэһээ таряа сэбэрлэлгэ, хаталга муугаар эмхидхэгдэһэн ба эхэнхи таряагаа газар дээрэ адхаад байна.

Г. Дашиев.

…рюусалгагүй хүдэлмэриин хойшолон

…бликын колхозууд таряа …а жэгдэрэн ороһоор …Гибшые, Закаменай аймаа… …колхозууд ургаса ху… …ба гүрэндэ таряа тушаал… …татайгаар дүүргэхын …удаар тэмсэнэ. Закаменай …ина муугаар хүдэлмэ… …эжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. …уудай шанар муутайгаар …ан дээрэһээ тэдэнэй олон… …далатайгаар хүдэлмэрил… …ш шалтагааннаа эбдэржэ, …эөр миин хэбтэдэг байха …а, зарим комбайнууд таряа гээлтэдэ оруулна. Жэ… «Боевик» колхозой поли …хүдэлмэрилдэг комбайн сен… 4 болотор оройдоо 4 гек… …а хуряаһан аад, олон ко… …гээлтэдэ оруулһан байна. …олхозоо таряанай хадалга …гэрхэдөө тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд таряанай эдэшэнэн участогуудые зүбөөр шэлэн олодоггүй, үшөө эдэшээгүй байһан участогуудта комбайнуудые ба жаткануудые табижархидаг юм. Гэдэнэ, комбайнаар ба жаткаар хуряахадаа таряа ехээр гээлтэдэ оруулна. Таряанай гээлтэдэ ороһоние нюуха һанаатай, тиин комбайнай хуряаһан участогуудые дээрэһээ гээгдэһэн колосуудые түүхэ ба тарахын оронда яаралтайгаар хахалуулжархина. Тэрэшэлэн эндэ таряа хатаалга тон муугаар эмхидхэгдэнэхэй. Тэрээнэй эсэстэ 50 гаран центнер таряан ток дээрээ үжеэгдэһэн байха юм. Энэ колхоздо ба мүн бусадшье колхозуудта колосуудые түүлгэ, соломо һэрилэлгэ эмхидхэгдээгүй шахуу.

Иимэ ушар имагтал зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ба партиина организацинуудай хариуусалгагүй хүдэлмэриин гэмээр тохёолдо. Колхозуудай правленинүүд ба партиина организацинууд таряа хуряалгын дутагдалнуудые саг соонь элирүүлжэ, зохихо хэмжээнүүдые абадаггүй байна. Колхознигууд ба механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн тон муугаар эмхидхэгдэнэ, тэрээнэй дүнгүүд гаргагданагүй. Дурсагдаһан колхозууд таряа хуряаха ба гүрэндэ тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы дутагдалнуудаа эндэ гэнээр усадхаха, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд колхознигууд ба механизаторнуудай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилготой. Үдэр саг хүлеэнэгүй, тиимэһээ хүдэлмэриингөө темпые эрид хурдадхаха саг тулаа.

Б. Санданов.

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой пасека нёдондо зүгын 47 бүлэтэй байжа, бүлэ бүхэнһөөнь 45 килограмм мёд абтааһан. Зүгы үсхэбэрилгын түсэб дүүргэһэнэй түлөө колхозой зүгышэн Бальжин Цыдыпов өөрынгөө туһалагшалтай хамта ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 108 килограмм мёд ба зүгын 2 бүлэ абаһан байна. Мүнөө жэлдэ зүгын 95 бүлэтэй болоохойбди, 1 тонно шахуу мёд суглуулха бэзэбди гэжэ нүхэр Цыдыпов хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой зүгышэн Б. Цыдыпов, тэрэнэй туһалагша Д. Очирова зүгын уурхайнуудые үзэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

КУРУМКАНАЙ АЙМАГТА

ИНФОРМАЦИОННО ХУУДАҺАН

Партиин айком ба аймсоведэй гүйсэдком «Заготзерногой» Могойтын пунктын дэргэдэ информационно хуудаһа гаргадаг болоо. Тэрээн дээрэ гүрэндэ таряа тушаалгын ябаса ба колхозуудай бусад хүдэлмэринүүд тухай материалнууд толилогдодог байна.

Тус хуудаһаа таряанажалай бригаданууд эльгээгдэдэг юм. Тэрээниие «Заготзерногой» пунктын агитатор нүхэр Толстихин үдэр бүри гаргана.

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫН БА ТУШААЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө аймаг дотороо хамагһаа түрүүн дүүргэнхэй.

Энэ амжалта түйлаһан ябадалда комбайнернууд бага бэшэ үүргэ дүүргэһэн байха юм. Комбайнер Константин Зверньков «Коммунар» комбайнаар үдэр бүри 10 гектар, Александр Телятников самоходно «С—4» комбайнаар 9 гектар таряа хуряанад.

Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхозой шофер Гомбо Елбонов гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө оролдосотойгоор ажаллана. Тэрэ хадаа үглөөнэй 6 часһаа һүниин 2 час болотор машинаяа ябуулна.

Мүнөө нүхэр Елбонов «Заготзерногой» Могойтын пунктда 600 центнер таряа гансаараа зөөһэн байха юм.

МЕХАНИЗИРОВАННЭ ТОК

Социалистическэ Ажалай Герой Н. Б. Ринчиногой хүтэлбэрилдэг таряанажалай бригада (Калининай нэрэмжэтэ колхоз) таряанай механизированна ток бариба. Эндэ хэгдэдэг бүхы хүдэлмэринүүдынь электрическэ хүсөөр бүтээгдэнэ.

АГИТАТОРНУУД КОЛХОЗУУДТА ГАРАБА

Аймагаа улаан чум бии болгоробо. Энэ чумай хүдэлмэрилэгшэд аймагайнгаа культурын байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн уранһайханай агитационно бригаданхидтай хамта колхозуудта гараба. Тус бригадын репертуарта шэнэ дуунууд ба пьесэнүүд бии. Энэ бригадын хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Бадалаев колхознигуудай дунда уласхоорондын байдал тухай асуудалаар лекцинүүдые уншана.

Гадна, ВКП(б)-гэй айком аймагай центрэхи организацинуудһаа 7 хүнүүдые агитатораар томилжо, колхозуудта гаргаа. Эдэнэр таряа хуряалгын ба тушаалгын үелэ колхознигуудай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Е. Цыренова.

Улаан тугта коллектив

Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой ОРС-ын коллектив жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялгаяа болзорһоонь 5 үдэр урид дүүргэһэн байна. Бараанай эрьесын түсэбые нюлдэ 115 процент, августын даалгабариие …

Энэ коллективтэ 2-дохи кварталай дүнгөөр БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба Облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

И. Гроссман.

Мэргэжэлтын зүбшэл

Үбһэнэй шэгнүүрые олохо тухай

…ай рационой гол түлэб бү… …шэмэтэ тэжээл ородог. …тэжээл ехээр үгэлсэн, …ые зүбөөр ба нормиро… …эдеэлүүлгэ хадаа малай, илангаяа эбэртэ бодо малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэдэ угаа ехэ удхашанартай. Жэшээнь, шэмэтэ тэжээлэй хэмжээнһээ боложо, һүнэй малда эды шэнээн бүдүүн тэжээл эдюулэгдэхэ ёһотой.

Сүүдхэ соо эдюулэгдэхэ шэмэтэ тэжээл	Сүүдхэдээ эдюулхэ бүдүүн тэжээл (килограммаар)			
	Үнеэнэй нимэ шэгнүүртэй байхада (килограммаар)			
	300	400	500	600
…шэмэтэ тэжээл эдюулхэгүй байгаа һаа	14	16	17	18
5—10 килограмм шэмэтэ тэжээл эдюулхэ һаа	12	13	14	15
10—20 килограмм шэмэтэ тэжээл эдюулхэ һаа	10	11	12	13
20—40 килограмм шэмэтэ тэжээл эдюулхэ һаа	8	10	11	12

…һээ шэмэтэ тэжээл улам …мүүлхэ бүри, бүдүүн (үбһэн …багаар үгтэнэ гэжэ …рэдэһээ харагдана. …шэмэтэ тэжээл үгэл… …агдагша рацион хадаа …ражатай байна, юуб …эе хараалагдаһан хэм… …дүүн тэжээл эдюулхэ …н сүүдхэ соо садхалан …артай.

…гын үелэ малай эдеэ… …зүбөөр эмхидхэхын тула …ан бүдүүн тэжээлэй …н бүридхэлые тон зү… …шухала. Үбһэнэй шэг… …шэгнүүрнүүдые тодор… …гүй мууса мэдэлэг дээ… …энэ республикын олон …үбһэнэй шэгнүүрые …тодорхойлһон баримта… …ба байгаа. Энэ хадаа …тэжээлэй баланса тон муугаар нүлөөлһэн байха юм. Тиимэһээ таряанажалай ба колхозно малажалай хүдэлмэрилэгшэд хадаа һүрийнүүдые хэмжэн, шэгнүүрыень олохо гол гурим-уудые шудалха ёһотой.

Һүриин шэгнүүр олохын тула тэрээнэй хүндэлэниинь, утаень ба дээгүүрнь бүгтэрүүлэн хэмжэхэ ёһотой (зураг 1 ба 2).

Һүриин хүндэлэниие заабол хоёр тээһээнь хэмжээд, тэрэ хоёр тоогоо хамтаалжа, хубаагаад байхада һүриин дунда зэргын хүндэлэн мэдэгдэхэ. Хэрбээ һүриин доогуураа нарин байгаа һаа, тэрээниие 3 ондоо газараар бүгтэрүүлэн хэмжээд, дунда зэргынь тооe гаргаха хэрэгтэй.

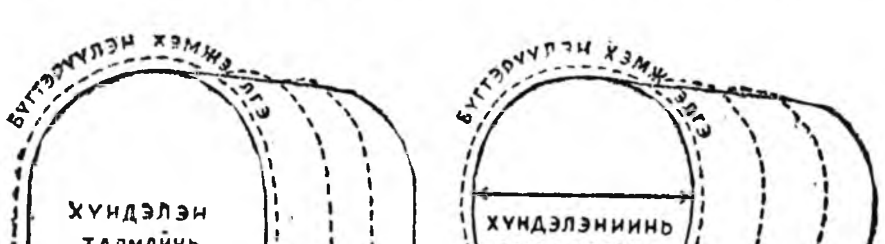
Юрын һүрийнүүдэй объем ингэжэ гаргадаг юм. Хүндэлэниинень бүгтэрүүлэн хэмжэһэн тоотой хамталаад, гараһан тооень 4-дэ хубааха ёһотой. Эндэһээ гараһан тооe өөртэнь үсхөөд, бодоһон тооень һүриин утада үсхэхэ. Эндэһээ гараһан тоо кубическа метрээрэ һүриин объем болоно.

Жэшээлхэдэ:

һүриин утань . . . . 20 м.
һүриин хүндэлэниинь . . . . . 5 м.
Бүгтэрүүлэн хэмжэхэдэ . . . . 15 м.
5+15=20; 20:4=5; 5×5=25;
25×20=500 куб. м.

Элдэб янзын формотой һүрийнүүдэй объем ингэжэ гаргагдаха. Һүриин бүдүүнэй доогуурнь ба бүгтэрүүлэн хэмжэхэ ёһотой. Хэрбээ һүриин доогуураа нарин байгаа һаань, хоёр газараар—нэгынь эгээн доогуур, нүгөөдэнь эгээн үргэн газараарнь хэмжээд, дунда зэргынь тооe гаргадаг юм. Удаань, һүриин дээгүүр хэрэнэһэлүүлжэ 2 дахин бүгтэрүүлэн хэмжээд, дунда зэргынь тооe мүн лэ гаргаха хэрэгтэй. Формоһоонь боложо, монсогор һүрийнүүдэй объем ингэжэ гаргаха ёһотой.

Монсогор оройтой аад, бухалай формотой һүрийнүүдэй объем гаргахадаа бүгтэрүүлэн хэмжэлгыень 25-да ба һүриин бүдүүнэй хэмжүүрые 83-да хубаагаад, түрүүн гаргадаһан тооһоо һүүлдэ гаргагдаһан тооень хороохоноо һүүлээр эндэһээ гараһан тооe һүриин бүдүүнэй хэмжүүртэ үсхэхэ ба гараһан тооень һүриин бүдүүнэй хэмжүүртэ хоёрдохёо үсхэнэ юм. Эндэһээ гараһан тоо кубическа метрээр һүриин объем болоно.

Жэшээлхэдэ:

Бүгтэрүүлэн хэмжэхэдэ . . . . 10 м.
һүриин бүдүүнэй хэмжүүр . . . 16,6 м.
10:25=0,4; 16,6:83=0,2; 0,4—0,2=0,2; 0,2×16,6=3,32; 3,32×16,6=55,2 куб. м.

Хурса оройтой түхэреэн һүрийнүүдэй объем ингэжэ гаргагдаха: һүриин бүдүүнэй хэмжүүр 6-да хубаагаад, гараһан тооень өөртэнь хубаажа, олсон тоогоо бүгтэрүүлэн хэмжэһэнэй хахадта үсхэхэлөө кубическа метрээр һүриин объем олохо байна.

Жэшээлхэдэ:

Бүгтэрүүлэн хэмжэхэдэ . . . 20 м.
һүриин бүдүүнэй хэмжүүр . . . 18 м.
18:6=3; 3×3=9; 9×20:2=90 куб. м.

Нэгэ кубическа метр элдэб янзын үбһэнэй жэшээтэ шэгнүүр кубическа метрээр:

Ямар үбһэн бэ?	һая сомогдоһон	сомогдоһоор 3 һара болоһон	Сомогдоһоор 6 һара болоһон
Залежай, үрмэдһэтэй, томо осокотой ойн ба томо ногоотой үбһэн	40—45	55—60	60—65
Уланда абтадаг сабшалангай залаата ба элдэб ногоо хорисотой залаата үбһэн	45—50	60—65	65—70
Клеверэй, тимофеевкын, люцерныь үбһэн	50—60	65—70	78—85
Хабарай таряанай соломо	35—40	—	65—80
Намарай таряанай соломо	35—40	—	82—100
Элдэб таряанай михнинэ	82—120	—	190—230

Энэ табицые хэрэглэн, үбһэнэй шэгнүүр олохо гурим һайнаар мэдэхэдээ малажалай хүдэлмэрилэгшэд бүдүүн тэжээлэй зүбөөр оролдохо ба гаргашалха байна. Хэмжэгдэхэ һүриин нэгэ кубометр үбһэ шэгнэбэл, шэгнүүрынь илангаяа зүбөөр тодорхойлогдохо.

Д. Гуржий,
В. Тарасова.

НОВО-ИЛЬИНСКЫН ДОЛООНЖЭЛЭЙ ҺУРГУУЛИДА

Заиграйн аймагай Ново-Ильинскын долоонжэлэй һургуули (директорынь Г. Б. Карпенко) һуралсалай шэнэ жэлые урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Зунай амаралтын үе соо барилга ба заһабаряар горьтойхон ажал хэгдээ. Библиотекэ, нэгэ классай ороод байха шэнэ гэр багшанарай, техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба туралхилэй хүсөөр баригдаа. Эндэ һургуулиин завхоз А. В. Зубакин, И. Е. Хмелёв, уборщица Пушкарёва, багшанар Н. Т. Залегин, Л. А. Астафьева, А. В. Пасеко, Т. И. Наговицын, һургуулиин бухгалтер Кл. П. Косова ба бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тэдэнэр дараанса бэлэдхэһэн, 350 кв. метр ханые штукатурлалсаһан ба 250 кв. метр пол шэрдэһэн байха. Түрэлхидһөө Ласточкина, Табункина гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилөө. Мүн Хандагатайн леспромхоз түрэлхидэй барилгын материалнуудаар һургуулиие хангаһан ба түлеэзень сүм шэрэжэ үгэһэн байха юм.

Гадна, «Главснабпросой» магазинуудһаа 1800 түхэрийн харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд ба библиотекэдэнь 500 гаран түхэригэй номууд абтаа.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ һайнаар бэлэдхэһэнэйнгээ ашаар 1951—52 оной һуралсалай жэлдэ эрхим амжалтануудые түйлахамнай лабтай, — гэжэ һургуулиин директор нүхэр Г. Б. Карпенко мэдүүлнэ.

Н. Зубакин

Тобшо һонинууд

◆ **Бусадта жэшээ** харуулна. Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой (Хэжэнгэ) гэшүүн Буянта Номтоев ОТФ-гэй бригадын эрхим һүришэн юм. 120 бухалай оронда, 135—140 бухал хүрэтэр үбһэ һурилжэ, бусадта жэшээ харуулна.

◆ **Шэнэ магазинууд ба столовонууд эмхидхэгдэхэнь.** Улан-Удын горсоведэй гүйсэдком болбол олон дабхар гэрнүүдэй доодо дабхарта магазинууд ба столовонуудые нээхэ гэһэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор, Володарска улицада баригдажа байгаа байшангай доодо дабхарта бакалейногастрономическа магазин ба столово нээхэ гэжэ даалгабари Бурмонторгдо ба столовонуудай трестдэ үгэбэ.

◆ **Зоотехническэ барилганууд.** Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз (Кяхта) мүнөө жэлдэ 80 гахайн ба 500 толгой хонинной баригжа байрануудые барая. Мүн 8000 тахяагай байха байра баригдажа ба хушаануудынь заһабарилагдажа байна.

◆ **Түсэбһөө гадуур үгэрсэ тушаана.** «Красное знамя» ба Ульяновай нэрэмжэтэ колхозууд (Кяхта) гүрэндэ үгэрсэ тушааха түсэбүүдээ дүүргээд, тэрэнһээ гадуур 300—400 килограмм үгэрсэ тушаанхай.

◆ **Электросушилкатай** болобо. Ноёхоной сомоной Маленковой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз (Сэлэнгэ) электросушилкатай ба электрс-хүрөөтэй болонхой.

Мүнөө шэнэ таряагаа электросушилкаар түргэн хатаана. Мүн электро-хүрөөгөөрөө тёс ба баригын модо бэлэдхэжэ, малай байрануудые олоор баржа, заһабарилха аргатай болоо.

◆ **Полевой стануудта улаан булангууды нээбэ.** «Улаан Яруунын» колхоз (Яруунэ) полевой стануудта улаан булангуудые нээгээд, тэдэндэ, олон ном абажа үгэһэн ба «Родина» гэжэ радиоприемник тодхоһон байна.

Мүн энэ колхоз сушилка ба орооһоной склад шэнээр бариа.

◆ **Эд бараан элбэгээр** абтана. «Главунивермагай» магазин ажалшадта худалдаахаа хоёр миллион түхэригэй эд бараа һаяхан абаба. Тэдэнэй дундань нэгэ миллион түхэригэй оёдоһон хубсаһан, 30 мянган түхэригэй оронууд, 100 мянган түхэригэй ангай арһан, 400 мянган түхэригэй гутал, 80 мянган түхэригэй амһартанууд бии.

◆ **Түрүү комбайнер.** Кяхтын МТС-эй комбайнер Георгий Иванович Шульгин Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ зуураа, үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. 8 гектарайхине хуряаха нормотой аад, үдэр бүри 12—13 гектарай таряа хуряана.

А. А. Громыкын хэһэн пресс-конференци

САН-ФРАНЦИСКО, сентябриин 9. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Японитой баталха эбэй договор тушаа Сан-Францискода болоһон конференцидэ советскэ делегациин толгойлогшо А. А. Громыко үсэгэлдэр 300 корреспондентнүүдэй хабаадалгатай пресс-конференци хэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ:

«Советскэ делегаци конференци дээрэ мэдүүлгэ хэхэдээ, Японитой баталха эбэй договор тушаа американо-английска проектдэ сэгнэлтэ үгэһэн байна. Тус проект хадаа Дальна Востогтохи асуудалые бодото эб найрамдалай ёһоор шиидхэлгын үндэһэ һуури боложо шадахагүй гэжэ советскэ делегаци харуулаа. Энэ проектнь японско милитаризмын толгойгоо үндылгэхэ ябадалые зайсуулхаар, Азиин ба Дальна Востогой бүхы оронуудта амгалан ба аюулгүй байдал хангахаар, японско агрессиһээ хохидоһон арадуудай үнэн зүб эрилтэнүүдые хангахаар, тэрэшэлэн Япониин суверенитет ба бэеэ дааха байдал хангахаар тиимэ эб найрамдалта шиидхэбэриин үндэһэ һуури боложо шадахагүй.

Японитой баталха эбэй договорой американо-английска проект хадаа японско милитаризмын һэргэлгэдэ эсэргүү ямаршье найдуулга хараалнагүй, гэхэ зуура тиимэ найдабаринуудые хангалга — Японитой эб найрамдал байгуулха зорилгонуудай нэгэн болоно. Энэл зорилго 1945 оной июлиин 26-най Потсдамска деклараци соо, тэрэнэй үндэһөөр Дальневосточно комиссиин баталан абаһан шиидхэбэринүүд соо гол шухала зорилго болгон табигдаһан байха юм.

Японитой баталха эбэй договорой американо-английска проект Дальна Востогтохи асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тиимэ гол принциптэ зүришэнэ, 1947 ондо Европодо баталагдаһан эбэй договорнуудһаа, нэрлэн хэлэбэл Италитай баталһан эбэй договорһоо, ондоо байһан туладаа японско зэбсэгтэ хүсэнүүдые хизаарлаха ябадалые ба юрэнхыдөө японско милитаризмын һэргэлгэдэ эсэргүү ямаршье найдуулга хараалнагүй.

Гэхэ зуура, бодото байдал дээрэһээ харахада, японско милитаристнууд өөрынгөө али-нэгэн хүршэнүүдтэ эсэргүү агресси хэхэ гэжэ һанаашаламсаараа зэбсэгтэ хүсэнүүдээ дары олодходог байгаа.

Эндэ хэлэгдэһые иимэ жэшээнүүдээр баталжа болохо байна.

Япони 1904 ондо Россида добтолходоо, армияа 2.750 мянган хүнтэй болоторнь түргөөр олошоруулһан юм.

Япони 1920 ондо Советскэ гүрэндэ эсэргүүгээр Дальна Востогто интервенци хэхын ба советскэ дальневосточно газарнуудые эзэмдэхын тулада 175 мянга шахуу хүнтэй ябган сэрэгэй 11 дивизинүүдые, тэрэшэлэн уһан-сэрэгэй ехэ корабльнуудые ба далайн ябган сэрэгүүдые эльгээһэн байгаа. (тиихэдэ Япони 21 дивизитэй байһан юм).

1931 ондо Маньчжури руу японско зэбсэгтэ хүсэнүүдэй добтолон орожо эхилхэ үеэр, Япони тэндэ 200 мянганай армитай байгаа, 10 корабльнуудһаа, 4 авианосецуудһаа, 38 крейсернүүдһээ, эскадренна 102 миноносецуудһаа, уһан доогуур ябадаг 58 онгосонууд ба сэрэгэй 100 үлүүтэй ондоо корабльнуудһаа бүридэһэн уһан-сэрэгэй ехэ флодые тэрэ дары элсүүлһэн юм.

Япони 1937 ондо Хитадта добтолхынгоо урда тээ 400 мянга шахуу хүнтэй армиие түргөөр элсүүлэн табиһан байгаа. Тэрэ үедэ японско уһан-сэрэгэй флодой состав шэнэдхэгдэн, ниитэ дээрээ 1.130 мянган тонно уһа түрихэ сэрэгэй 300-гаад корабльнуудтай болотороо олодхогдоо һэн.

Япони болбол бусадай территоринуудые эзэмдэхэ, Азиин олохон оронуудые богоолшолхо зорилгоор Номгон далайн оршондо агрессивнэ ехэ дай хэхын тула бэлэдхэн, 1941 оной декабриин эхин хүрэтэр өөрынгөө армиие 3200 мянган хүнтэй болоторнь олодхоһон, уһан-сэрэгэй флодые шэнэдхэн һэльбэһэн байгаа. Флодойнь составта 1400 мянган тонно уһа түрихэ ба 600 мянга үлүүтэй хүнтэй сэрэгэй болон туһалбариин 403 үлүүтэй суднонууд бии байһан юм.

Японско арми дайнай эсэс барта (1945 оной августда) өөрынгөө составта 6 миллион шахуу хүнтэй, 500 гаран корабльнуудһаа ба 1700 мянган хүнүүдһээ бүридэһэн уһан-сэрэгэй флодтой болоод байгаа.

Американо-английска проект үнэндөө юун байһан тухайдань советскэ делегаци, тэрэшэлэн Польшын ба Чехословакиин делегацинууд эрид шууд мэдүүлһэн байна. Энэ хадаа эбэй ёһоор шиидхэхэ проект бэшэ, харин Дальна Востогто шэнэ дай бэлэдхэлгын проект мүн гэжэ СССР-эй делегаци өөрынгөө мэдүүлгэ соо элирхэйлэн харуулаа. Проект дээрэһээнь харахада, США-гэй ба Англиин правительствонууд Япони тушаа өөһэдын онсо түсэбүүдтэй байба. Тэдэнэр японско милитаризмын һэргээгдэхэ харгы сэбэрлэжэ үгэхэ гэһэн зорилго урдаа табина, энэнь японско агрессиһээ хохидоһон гүрэнүүдтэ, түбхын түрүүн Японитой хүршэ оронуудта шэнэ аюул тохёолдуулна.

Американо-английска проект хадаа японско милитаризмын һэргээгдэхэ зам сэбэрлэхэһээ гадна, мүн Япониие американска сэрэгэй база болгохо гэжэ хараална, юундэб гэбэл, японско территориие американска сэрэгүүдэй байха газар болгохо гэһэн уялгаар Япониие хүлижэ эхитэнхэй. Тиин, Япони болбол американска сэрэгэй плацдармнуудай нэгэн гэжэ харагдана. Иимэ байхадань Японийн суверенитет тухай хэлэжэ болохо аал? Американо-английска проектээр хараалагдаһан Японийн суверенитедынь, жэшээлхэдэ, американска сэрэгэй базануудаар дарагдаһан Филиппинын суверенитедһээ бага илгаатай болоно.

Японитой баталха эбэй договорой американо-английска проект хадаа Холбоото Штадуудай зонхилолго доро байгуулагдажа байгаа агрессивнэ сэрэгэй коалицинуудта Япониие оруулхаар хараална гэжэ нэмэн хэлэхэ шухала. Эдэ коалицинуудай ямар гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй байһаниинь хүн бүхэндэ элитэ. Японитой баталха эбэй договорой проектые зохёон бэлэдхэлгэ Джон Фостер Даллес мэтын, дай үүдхэгшэ бузар этэгээдтэ даалгаһаниинь тушаан болоһон ушар бэшэ байна.

Эдэ бүгэдэн дээрэһээ юун элирнэб гэбэл, американо-английска проектын авторнууд агрессивнэ зорилго урдаа табина, энэ проектын саана империалистнуудай эзэмдэн булимтаралгын түсэбүүд далдалагдана.

Эдэ бүгэдэ Японийн өөрыгөө хамгаалгын интересүүдтэ зорюулан хэгдэнэ гээшэ гээд, договор соо өөһэдынхиеэ оруулха гэһэн ябадалда гэнэн хонгоо гү, али юушье мэдэхэгүй хүнүүд лэ этигэжэ болохо байна. Японидо хэншье аюул тохёолдуулнагүй, хэдэн зуун жэлэй турша соо хэнэйшье зүгһөө ямаршье добтолгодо Япони ороогүй юм, харин японско милитаристнууд бусад гүрэнүүдтэ, илангаяа хүршэ оронуудтаа эсэргүү агрессиин замда нэгэнтэ бэшэ ороһониинь мэдээжэ. Өөрыгөө хамгаалха гэһэн үгэнүүд, үнэндөө, юунэй тулада хэрэгтэй болооб гэбэл, Японитой баталха эбэй договорой американо-английска проектын сэрэгэй статьянуудай бодото зорюулгань Японитой хүршэ гүрэнүүдтэ, түбхын түрүүн Советскэ Союзда ба Хитадай Арадай Республикада эсэргүү хандуулагданхайе нюуха гэһэн ябадал болоно.

Японитой нэгэн талын договор баталжа болохогүй гэжэ Советскэ Правительство зааһан байха юм. Сан-Францискодахи конференци дээрэ болоһон ушар хадаа Японитой нэгэн талын эбэй договор баталһан ябадал болоно. Японийн ойрын хүршэнэрэй нэгэн—Хитадай Арадай Республикын хабаадалгагүйгөөр Дальна Востогтохи асуудал үнэхөөр эбэй ёһоор шиидхэгдэжэ шадагдахагүй гэжэ ёһо мэдэхэ хүн бүхэн ойлгохо зэргэтэй. Хитад арад японско агрессортэ эсэргүү тэмсэлдэ ехэ хохидол үзэһэн ба японско милитаристнуудые илаха хэрэгтэ хамагһаа ехэ оруулалта хэһэн байха юм. Тиимэл ушарһаа, хитад арад Дальна Востогто бодото эб найрамдал хангаха гэжэ оролдоно. Тиимэһээ, хитад арад Японитой эбэй договор бэлэдхэхэ ба баталха хэрэгтэ хабаадаха арсашагүй эрхэтэй байна.

Хэрбээ Холбоото Штадуудай ба Англиин правительствонууд Дальна Востогтохи асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэжэ үнэхөөр хүсээ һаа, Японитой баталха эбэй договор тухай асуудалаар Хитадай Арадай Республикатай үгээ ойлголсохые оролдохо ёһотой байгаа. Японитой баталха эбэй договорой проектын авторнууд тиимэ оролдолго гаргаагүйнь бүгэдэндэ мэдээжэ. Тэрээнһээ гадна, Хитадай Арадай Республикын правительствые тэгшэ эрхэтэ гэшүүн болгон конференцидэ хабаадахыень уриха гэжэ советскэ делегаци дурадхаһан байгаа, гээд Холбоото Штадуудай бүдүүлигээр хашаһанһаа шалтагаалан тус дурадхал абтангүй үлэһэн байха юм. Тиигэжэ хитад арад тушаа тон буруу ябадал гаргагдаһан байна. 500 миллион хүнтэй хитад арад эрсашагүй эрхэнүүдыень бүдүүлигээр эбдэһэн энэ ябадалые мартахагүй байһаниинь дамжаггүй.

Японско милитаристнуудта эсэргүү тэмсэлэй гол хүндэ хүшэрые үзэһэн хитад арад конференцидэ түлөөлэгдөөгүй байхадань, харин Японидо эсэргүү дайнда огто хабаадаагүй оронууд Японитой баталха эбэй договор тухай асуудалые шиидхэжэ байна.

Японитой баталха эбэй договор тухай асуудалые шиидхэлгэдэ Сальвадор, Никарагуа мэтын гүрэнүүд хабаадаад, харин Хитадай хабаадангүй байхаар хэрэг табиһан, конференциин эмхидхэгшэдэй ямар энеэдэтэй байдалда ороһыень һохор бэшэл һаа хараха зэргэтэй байна. Конференцидэ хабаадаһан гүрэнүүдэй зариманиинь Японитой баталха эбэй договорто гар табяа гү, али табяагүйшье һаань, барагтай байха. Гэхэ зуура, тус договорто Хитадай Арадай Республикын гар табяагүй һаань, бүтэхэгүй гээшэ. Гэхэтэй хамта, Азиин оронуудай дундаһаа гансашье Хитад орон конференцидэ хабаадаагүй бэшэ гэжэ зааха хэрэгтэй. Азидахи хэмжээнэйнгээ ба удхашанарайнгаа талаар хоёрдохи гүрэн — Инди, тэрэшэлэн Бирмашье конференциин хүдэлмэридэ хабаадажа болохогүй гэжэ тоолоһон байна, юундэб гэбэл, Азиин арадуудай интересүүдтэ тон харшаар Японитой баталагдаха эбэй договорой американо-английска проектые эдэ оронүүдай зүбшөөрхэ арганьгүй.

Советскэ Союз тушаа хэлэбэл, Японитой баталха эбэй договор тухай ямаршье консультаци Советскэ Правительствотай хэгдээгүй.

Советскэ Союзай хабаадалгагүйгөөр Дальна Востогтохи асуудал эбэй ёһоор шиидхэгдэжэ мүн лэ шадагдахагүй байһаниинь бүгэдэндэ ойлгосотой.

Эдэ бүгэдэ хадаа японско агрессиһээ хохидоһон гүрэнүүдэй сошордолго үүдхэхэгүй байха арганьгүй юм. Дальна Восток дээрэ американска агрессивнэ түсэбүүдые бэелүүлхэ дайнай хүнэһэн болгогдон ашаглагдаха перспективэ японско арадые тэрэшэлэн сошордуулжа байһаниинь лабтай. Бүхы талын эбэй договорой түлөө патриотическа хүдэлөөнэй японско соведһээ гүйлта бэшэгые Советскэ Союзай делегациин абаһан баримта энээн тухай хэлэнэ. Тус гүйлта бэшэг Холбоото Штадуудай, Англиин, Франциин ба Индиин правительствонуудта тэрэшэлэн эльгээгдээ.

Япониие сэрэгэй авантюрануудта татан оруулалгада эсэргүү ба нэгэн талын эбэй договорто эсэргүү протесттэй хэдэн олон бэшэгүүдые советскэ делегаци Японийн профсоюзна элдэб олон организацинуудһаа абаһан байна.

Юрэнхыгөөр хэлэбэл, американо-английска проект хадаа мүнөөнэй японско правительствотай Холбоото Штадуудай правительствын хэһэн наймаа гээшэ, тус правительство американецуудаар гар хүлөө хүлигдэһэн байна, тиимэһээ японско арадай һанал бодолые харуулжа шадахагүй юм.

Территориальна асуудалнууд тушаа хэлэхэ болоо һаа, Японитой баталха эбэй договорой американо-английска проект болбол японско агрессиһээ боложо таһалагдаһан Хитадай эртэ урдын территори болохо Тайван (Формоза), Пескадорско, Парасельскэ ба бусад аралнуудые мэдэхэ Хитадай арсалтагүй эрхэнүүдые бүдүүлигээр эбдэнэ гэжэ бүгэдэндэ һайн мэдээжэ байна. Тус проектын авторнууд — США-гэй ба Англиин правительствонууд эдэ территоринуудые мэдэхэ Хитадай арсалтагүй эрхэнүүдые Каирска ба Потсдамска декларацинууд соо мэдэрһэн ба эдэ эрхэнүүдэй бэелэлтэ хангаха уялгые бэедээ даажа абаһан болобошье, иимэ юумэ хэгдэнэ.

Тиимэһээ проектын авторнууд Тайваниие (Формоза) Холбоото Штадуудай эзэлһэн ябадал зүбтүүлхые хүсэнэ, энэ эзэлэлгэнь Хитадай Арадай Республикада эсэргүү США-гэй сэхэ агрессиин үндэһөөр бэелүүлэгдэһэн байна.

Урда Сахалин ба Курильска аралнууд тушаа Советскэ Союзай суверенитедые Японийн мэдэрхэ ёһотой байһан тухай Японитой баталха эбэй договорой проект соо юушье хэлэгдээгүй, тиин энэ баримтын тон болошогүй байһан ябадалда конференциин анхаралые советскэ делегаци хандуулһан байгаа. Эдэ территоринууд тушаа Ялтинска хэлсээгээр США-гэй ба Англиин бэедээ абаһан уялгануудыень тус проект бүдүүлигээр зүришэнэ.

Американо-английска проект тушаа хэдэ хэдэн заһабаринууд ба нэмэлтэнүүдые тус конференци дээрэ Советскэ Союзай оруулһаниинь мэдээжэ, тэдэнь Японитой баталха эбэй договор тухай асуудалаар советскэ правительствын хараа бодолые харуулна.

Энэ заһабаринууд иимэ шухала асуудалнуудта хамаарна гэбэл:

1. Японско милитаризмын һэргэхэ ябадал тохёолдуулхагүй.

2. Японийн территориһоо гадаадын эзэмдэгшэ сэрэгүүдые гаргалга ба Японийн территори дээрэ гадаадын сэрэгэй базануудые байгуулха ябадал тохёолдуулхагүй.

3. Японидо эсэргүү дайнда хабаадаһан ямар-нэгэн гүрэндэ эсэргүү шэглүүлэгдэһэн сэрэгэй союзуудта гү, али коалицида Японийн оролгые тохёолдуулхагүй.

4. Энэ асуудал тушаа уласхоорондын хэлсээнүүдтэй нарин зүбөөр зохилдуулан, территориальна асуудалнуудые шиидхэлгэ.

5. Японско арадта демократическа эрхэнүүд ба сүлөөнүүдые хангалга.

6. Японско амгалан промышленностиие һаадгүйгөөр хүгжөөхэ, бусад гүрэнүүдтэй Японийн хэхэ худалдаа наймаа хүгжөөхэ, ба түүхэй эдэй ресурснуудта тэрэниие хүртүүлхэ.

Эдэ заһабаринуудые конференциин абаа һаань, Японитой баталха эбэй договорые Дальна Восток дээрэ удаан сагай эб найрамдалай бата бэхи үндэһэ болгохо байгаа. Японитой баталха эбэй договор тухай асуудалаар конференци юу харуулааб? Эбэй договорой бэлэдхэһэн проектээ конференцидэ хабаадагшадта баадхахын тулада, Холбоото Штадуудай ба Англиин правительствонууд энэ конференци зарлаба гэжэ харуулаа. Холбоото Штадуудай ба Англиин правительствонуудай зүгһөө али болохо хашалта баалалта хэһэн ушарһаа, конференцидэ хабаадаһан олохон хүнүүд хадаа тус проект нилээд ехэ дутагдалнуудтай байна, проект соо хэлэгдэһэн зүйлнүүдэй зариманиинь тэдэниие ханганагүй гэжэ хэлэһэн болобошье, энэ проектые магтажа, богони мэдүүлгэ хээд, хизаарлаһан байгаа. Хэды тиимэ болобошье, тэдэнэр энэ проектын түлөө голосуудаа үгөө.

Гэбэшье, энэ баримтын удхашанарые үлүүгээр сэгнэжэ болохогүй. Конференци дээрэ механическа голосовани хэжэ, өөрынгөө карман соо үгэ дууламгай олонхи голосуудые оруулжа, ямаршье резолюци абхуулха гү, али ямаршье сэсэн дурадхал буруушааха гээшэ бэрхэтэй бэшэ юм.

Договорой проект тушаа Советскэ Союзай дурадхаһан заһабаринууд ба нэмэлтэнүүдые буруушааха ябадал түйлахын тулада, конференциин эмхидхэгшэд тэрэ үгэ дууламгай олонхидые ашаглаһан байгаа.

Гэбэшье, эдэ заһабаринуудые буруушааха ябадал түйлаһан хүнүүд арадуудай үмэнэ, тэрэ тоодо Азиин оронуудай арадуудай үмэнэ өөһэдыгөө садашагүй империалистнууд гэжэ улам ехээр элирүүлэе. Тэдэ империалистнууд Японитой эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай асуудал мүнөө хэлсэжэ байха үедэ, Дальна Восток дээрэхи шэнэ дайнай үндэһэ һууринуудые табижа байна.

Иимэрхүү хэрэгүүдтэ Советскэ Союз хабаадалсажа шадаха гү, гэжэ асуугдана? Үгы байһаниинь элитэ. Дальна Восток дээрэхи шэнэ дай бэлэдхэхэ гэһэн эдэ түсэбүүдһээ Советскэ Союз холо байна. Японитой баталха эбэй иимэ договор баадхаһан хүнүүд тус алхамай хойшолонгуудай түлөө бүхы харюусалгые арадуудай үмэнэ бэедээ даажа абаха тухай һануулна гэжэ мүнөө бүгэдын дуулахаар мэдүүлээгүй һаа, Советскэ Союз өөрынгөө үүргые бэелүүлхэгүй байгаа».

Мэдүүлгэ хэһэнэйнгээ һүүлээр, А. А. Громыко корреспондентнүүдэй олон тоото асуудалда харюу үгөө.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУ[Д]

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭД[ЭЭСЭЛ]

ПХЕНЬЯН, сентябриин 10. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин үсэгэлдэр дамжуулһан мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ: Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ дайсанай атакануудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохин, тэрэнэй хүнүүд ба техникэдэ ехэ ... ролтонуудые ушаруулба.

Сентябриин 9-дэ зүүн ... дар Арадай армиин ... дайсанай 1 корабль шэ... нэгэ эсминец горьтойгоор ... һан байна. Дайсанай онд... рабльнуудынь горьтойгоор ... дээд, зугадаа.

Сентябриин 10-ла Арад... миин зенитнэ частьнууд ... ледуудые агнан буудагша... най 12 самолет унагааба.

Сан-Францискода Советскэ делегаци тушаа хэгдэһэн полицейскэ аашану[уд]

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 7. (ТАСС). Сан-Францискода болоһон конференцидэ советскэ делегациин толгойлогшо нүхэр Громыкода хоро хүргэхэеэ байһыень Сан-Францискын полици уридшалан зайсуулһан хэбэртэй мэдээсэлнүүдые телеграфна элдэб агентствонүүд тараагаа. Хоро хүргэхэ ябадал эмхидхэгшэд автомобильна аюул тохёолдуулха һанаашалгатай байһан хэбэртэйгээр газетэнүүдтэ мэдээсэгдэһэн байха юм. Энээнтэй дашарамдуулан, нүхэр Громыкые сахиа ... «онсо хэмжээнүүдые» ам... засагаархид абаа, ж... Громыко полицейскэ хэд... машинануудаар ба мото... дээр үдэшэгдэн Сан-Ф... ошохо ёһотой байгаа гэ... газетэнүүд мүн лэ мэдээ...

Ондоо оронуудһаа ерэһ... хүнүүд энэ хэмэл хэрэг ... хараад байхадаа, США-... дуудтахи мүнөөнэй гүри... хай гайхаха зэргэтэй бол... на.

Кэсондохи хэлсээнүүд тушаа

Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэл

ПЕКИН, сентябриин 10. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ мэдээсэбэ:

Тон этигэлтэй мэдээнүүдһээ Нэгэдэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй талада энэ недели соо элитэ болоһоной ёһоор, коммунистнууд болбол Хитадай дивизинүүдэй нэгэнэй солдадуудһаа бүридэһэн ехэ частиие Кэсоной нейтральна зонодо барижа байна, тэдэ солдадуудай олонхинь Кэсоной һуурин хүнүүд гээшэбди гэдэг байна гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын тусхай корреспондент Кореядэхи баруун фронтһоо сентябриин 8-да эльгээһэн мэдээсэл соогоо мэдүүлбэ. Тэрээнһээ гадна, коммунистнууд тэндэ танкова отрядуудтай байна гэһэн мэдээнүүдые американска тала абаа гэжэ тус корреспондент бэшэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан, Синьхуа агентствын корреспондент Корейскэ Арадай армиин ба Хитадай һайндуратанай делегациин түлөөлэгшэтэй Кэсондо хөөрэлдөө хэжэ, мэдэһэниинь:

АСУУДАЛ: — Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын сентябриин 8-най мэдээсэл тушаа Та юун гэжэ һананат?

ХАРЮУ: — Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэлынь эхинһээ һүүл хүрэтэрөө худал байна. Баталагдаһан хэлсээнэй үндэһөөр эндэ байһан сэрэгэй патрульнуудһаа бэшэ, ондоо сэрэгэй ехэ соединенинүүдые, танкова отрядуудые манай тала Кэсоной нейтральна зонодо байлганагүй. Энэ ушар бүгэдэндэ мэдээжэ. Өөһэдынгөө түйрбаһан энэ шал худал шашаллаанда Нэгэдэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тала хэрбээ үнэхөөр этигээ һаа, хоёр талын хоорондохи холбооной офицернүүдэй саг үргэлжын барисаа ба харилсаае хэрэглэн, ямаршье сагта тиимэ ушарые шалгажа шадаха байгаа. Тэдэнэй тала ямар ушарһаа мүнөө хүрэтэр юушье хээгүй байһаниинь—тон элитэ. Тэдэнэр конференциин болохо газарые урилуулха эрилтэ хэһэн юм, теэд мүнөө энэ тон үндэһэ баримтагүй ба хорото худал зүйлые түйрбажа байна. Энэнэй үг зорилгонь эли.

АСУУДАЛ:— Танай һанамжын ёһоор, Нэгэдэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүд Ассошиэйтед Прессээр дамжуулан иимэ эшүүригүй худал үгэ тараахадаа, ямар зорилго табина гээшэ хаб?

ХАРЮУ:—Энэнэй үг зорилгонь юуб гэхэдэ, конференциин болохо газарые урилуулха тухай эрилтэнүүдээ дэмжэхэ баримта олохо ба Кэсоной нейтральна зоно тухай хэлсээе таһалан эбдэхэ һанаашалгатайгаар бүри ехэ, шэнэ аашанүүдые гаргаха арга бэдэрхэ ба Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй үргэлжэлхэ аргагүй болгохо зорилготой байна гэжэ би һананаб. Августын 22-ой үдэшэ Нэгэдэмэл Нацануудай авиациин бомбодолгоһоо ба Кэсондохи конференциин болодог газарта байһан манай делегациин байрануудые буудаһанһаа шалтагаалан, Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүд таһалдаа. тэрэ гэһэнһээ хойшо 18 хоног үнгэрөөд байна. Энэ 18 хоног соо Н... Нацануудай сэрэгүүд ав... ой үдэшэ болоһон ушар ... үнэн сэхээр ба харюусал... хандаагүй, харин тус бар... дые убайгүйгөөр арсаһаа ... бомбодолго, буудалгануу... найхинай зорюута хэһэн ... гээр худал хуурмаг үгэ ... байха юм.

Тэрээнһээ гадна, Нэгэд... цануудай сэрэгүүдэй авиа... сагһаа хойшо Кэсоной не... зонодо хоёрдохи добтолго... тябриин 1-дэ хэһэн байна, ... бомбодолгоор үдэшэгдээд ... нейтральна зоно тухай х... ри бүдүүлигээр эбдээ. ... авиаци Кэсоной нейтрал... дээгүүр харша тагнуулай ... бүри олоор хэдэг болоһо... юм. Сентябриин 1-һээ 8 ... үе соо Нэгэдэмэл Нацану... сэгтэ хүсэнүүдэй самоледу... ной нейтральна зоны... дайда руу 139 дахин ... ороо.

Эдэ бүгэдэ юу харуул... тэдэнэй тала хадаа хэл... һэргээхэ хүсэлэнгүй, хар... ной нейтральна зоно тух... таһалха зорилготой хоро... гануудаа улам үргэдхэжэ... жэлһөөр. Теэд, Нэгэдэмэ... нуудай зэбсэгтэ хүсэнүүд... бүри ехэ инцидентнүүдые ... шье һаа, элдэб аашану... гаашье һаа, юумэ түйла... хагүй гэжэ бидэ тоолоно...

АСУУДАЛ:—Кэсоной ... на зонын ерээдүйн хэрэг... гэжэ сэгнэнэт?

ХАРЮУ:—Июлиин 13-... рал Риджуэйн хэһэн ду... генералнууд Ким Ир Се... Дэ-хуэгээр дамжуулан ... талын зүбшөөрһэнэй һ... лиин 14-дэ түйлагдаһан ... ёһоор, Кэсон хадаа не... зоно гэжэ тодорхойлогд... гаа. Кореядэ даб дээрэхи ... гэ тухай асуудал зүбш... данинууд эндэ 44 хоно... соо хэгдэһэн байна. Эн... тала хадаа заседанинуу... лэхэ зүйл тушаа ... һон ба демилитаризо... но байгуулхын тула сэ... маркационно лини тодо... хай асуудалда хамаатай ... зүйлэй хоёрдохи пункт ... шэн хэлсэгдэһэн байна. ... нейтральна зоно хадаа ... циин боложо байһан ... манай делегациин ре... түдэха зорилготойгоор ... 22-то Нэгэдэмэл Нацан... сэгтэ хүсэнүүдэй самоле... болоһон ба буудаһан саг ... конференциин болохо га... гые хүсэд дүүргэжэ ша... бомбодолго ба буудалга... тагаалан, заседани үрг... аргагүй болоо Кэсон ха... дэмэл Нацануудай зэбсэ... нүүдэй талын зүгһөө хэ... таһалдуулха ба хардаа... һэн политикаа зогсо... даб дээрэхи эблэрэлгэ... нүүдые нормальна бай... гэлжэлүүлхын тула кон... болохо газарай үүргые ... дүүргэжэ шадахань да...

Харюусалгата ...
Б. А. О...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственной ... промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03680. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж ...